

ที่ TCC.นย.๕๙๑/๒๕๖๘

สภาองค์กรของผู้บริโภค

๒๑ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง การคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคมที่จะได้รับผลกระทบจากการหมดสัญญาของบริษัท โทรคมนาคม
แห่งชาติ จำกัด (มหาชน)

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาประกาศสภาองค์กรของผู้บริโภค เรื่อง รายชื่อคณะกรรมการนโยบายสภาองค์กรของผู้บริโภค

วาระ พ.ศ. ๒๕๖๘ – ๒๕๗๒ จำนวน ๑ ชุด

๒. รายงานประชุมคณะกรรมการนโยบายสภาองค์กรของผู้บริโภค ครั้งที่ ๓/๒๕๖๘ จำนวน ๑ ชุด

๓. เอกสารประกอบการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (ร่าง) ประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์และ
วิธีการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่สำหรับกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากลย่าน ๘๕๐ MHz ๑๕๐๐
MHz ๑๘๐๐ MHz ๒๑๐๐ MHz ๒๓๐๐ MHz และ ๒๖ GHz

๔. หนังสือสภาองค์กรของผู้บริโภค ที่ TCC.นย.๓๗๒/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๘

๕. หนังสือสภาองค์กรของผู้บริโภค ที่ TCC.นย.ว.๓๙๕/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๘

๖. หนังสือสภาองค์กรของผู้บริโภค ที่ TCC.นย.ว.๔๑๗/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๘

๗. เอกสารประกอบการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (ครั้งที่ ๒) (ร่าง) ประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์
และวิธีการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่สำหรับกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากลย่าน ๘๕๐ MHz
๑๕๐๐ MHz ๑๘๐๐ MHz ๒๑๐๐ MHz ๒๓๐๐ MHz และ ๒๖ GHz

๘. รายงานการกระทำหรือละเลยการกระทำ ของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์
และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) และสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการ
โทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ อันมีผลกระทบต่อสิทธิของผู้บริโภค จากกรณีการรวม
ธุรกิจในการโทรคมนาคม จำนวน ๑ เล่ม

๙. บทความผู้บริโภคชกซ้ำ กสทช.ซิลฯ?: โลก ๒ ใบของราคาโทรคมนาคมหลังควบรวม TRUE+DTAC
& AIS+๓BB โดยศูนย์ความรู้นโยบายสาธารณะเพื่อการเปลี่ยนแปลง ๑๐๑ public policy think tank

ด้วย คณะกรรมการนโยบายสภาองค์กรของผู้บริโภค (สภาผู้บริโภค) ขอเสนอเรื่อง การคุ้มครอง
ผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคมที่จะได้รับผลกระทบจากการหมดสัญญาของบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด
(มหาชน) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการตาม
ภาระหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอ
เรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ
คณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

/๑. ความเป็นมา...

๑. ความเป็นมา

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๖ บัญญัติให้ สิทธิของผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง บุคคลย่อมมีสิทธิร่วมกันจัดตั้งองค์กรของผู้บริโภคเพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค องค์กรของผู้บริโภคตามวรรคสองมีสิทธิร่วมกันจัดตั้งเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระเพื่อให้เกิดพลังในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคโดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการจัดตั้งอำนาจในการเป็นตัวแทนของผู้บริโภค และการสนับสนุนด้านการเงินจากรัฐ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เห็นชอบให้ออกกฎหมาย “พ.ร.บ.การจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ.” วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ พ.ร.บ.การจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ ถูกประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยมีผลบังคับใช้ในวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒

วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๓ องค์กรของผู้บริโภคที่ผ่านการจดทะเบียนตามมาตรา ๖ แห่ง พ.ร.บ. การจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคฯ จำนวน ๑๕๒ องค์กรร่วมกันเข้าชื่อยื่นหนังสือต่อปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีในฐานะ นายทะเบียนกลาง แสดงตนตามกฎหมายเป็นผู้เริ่มก่อการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค และวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๓ ราชกิจจานุเบกษาประกาศจัดตั้ง “สภาองค์กรของผู้บริโภค” ให้สาธารณชนรับทราบ

๑.๒ เมื่อมีการประกาศจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคแล้ว คณะผู้เริ่มก่อการและองค์กรสมาชิก สภาองค์กรของผู้บริโภคได้จัดทำข้อบังคับของสภาองค์กรของผู้บริโภค ข้อบังคับฉบับล่าสุดเป็นไปตามมติที่ประชุม สามัญสมาชิกสภาองค์กรของผู้บริโภค ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ กำหนดให้สภาองค์กรของผู้บริโภคมี วัตถุประสงค์ (๑) เป็นผู้แทนผู้บริโภคทุกคนทุกด้าน (๒) คุ้มครองสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้บริโภค ทั้งสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค และตามกฎหมายหรือตามหนังสือสัญญาที่ ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม (๓) เสนอแนะนโยบาย กฎหมาย และมาตรการเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค (๔) ส่งเสริม สนับสนุนสมาชิก องค์กรของผู้บริโภคและผู้บริโภค ให้รักษาประโยชน์ของผู้บริโภคและ ได้รับความเชื่อถือ และ (๕) สร้างวัฒนธรรมและมุมมองใหม่ว่าการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นประโยชน์กับทุกฝ่ายและให้สภา องค์กรของผู้บริโภคที่จัดตั้งขึ้น มีอำนาจและหน้าที่ตามที่ พ.ร.บ.การจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนด ทุกประการ โดยให้สภามีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการนโยบาย” มีจำนวนสิบเจ็ดคนที่มาจากการ เลือกตั้งของสมาชิก และมติที่ประชุมสามัญสมาชิก สภาองค์กรของผู้บริโภค ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๖ กำหนดให้เปลี่ยนชื่อย่อ “สภาองค์กรของผู้บริโภค” จาก “สอบ.” เป็น “สภาผู้บริโภค”

๑.๓ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ สำนักงานสภาองค์กรของผู้บริโภคได้ดำเนินการจัดการ เลือกตั้งคณะกรรมการนโยบายสภาองค์กรของผู้บริโภค ชุดที่ ๒ โดยมีวาระ ๔ ปี ระหว่างพ.ศ. ๒๕๖๘ -๒๕๗๒จำนวน ๑๗ ตำแหน่ง ประกอบด้วย ประธานสภาผู้บริโภค รองประธานสภาผู้บริโภค กรรมการสัดส่วนผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ใน ๘ ด้าน และกรรมการสัดส่วนองค์กรของผู้บริโภค เขตพื้นที่ ๗ เขต การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นไปตามข้อบังคับของสภาองค์กร ของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๕ และสภาองค์กรของผู้บริโภคได้ประกาศรายชื่อคณะกรรมการนโยบายสภาองค์กรของ ผู้บริโภค วาระ พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๗๒ เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๘ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

/๑.๔ ในการ...

- ๓ -

๑.๔ ในการประชุมคณะกรรมการนโยบายสภาองค์กรของผู้บริโภค ครั้งที่ ๓/๒๕๖๘ วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๘ มีมติเห็นชอบให้จัดทำข้อเสนอแนะนโยบายเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคมที่จะได้รับผลกระทบจากการหมดสัญญาของบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) ต่อคณะรัฐมนตรี รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ด้วยตามมาตรา ๑๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ สภาองค์กรของผู้บริโภค นอกจากมีอำนาจดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ได้จัดตั้งแล้ว ในฐานะเป็นผู้แทนผู้บริโภค ให้มีอำนาจดำเนินการให้ความคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค รวมตลอดทั้งเสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคต่อคณะรัฐมนตรีหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง และตามที่คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่ได้แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๗ ว่า รัฐบาลจะพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล โดยกำกับดูแลให้เกิดการจัดสรรคลื่นความถี่และสิทธิในวงโคจรดาวเทียมให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาประเทศและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลที่มีคุณภาพ มั่นคง ปลอดภัย ครอบคลุม เพียงพอและเข้าถึงได้ทั้งในด้านพื้นที่และราคา เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ตลอดจนสร้างระบบนิเวศเพื่อดึงดูดให้ผู้ประกอบการด้านเทคโนโลยีขนาดใหญ่ของโลกลงทุนในอุตสาหกรรมที่จะเอื้อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ประกอบการไทยในอุตสาหกรรมดิจิทัลตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ด้วยคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เตรียมเปิดประมูลคลื่นความถี่ในวันที่ ๑๗-๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๘ และใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ของบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) หรือ NT จะหมดลงในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๘ จึงมีความจำเป็นต่อการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาโดยเร็ว

๔. สำคัญและข้อเท็จจริง

๔.๑ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เตรียมเปิดประมูลคลื่นความถี่ในวันที่ ๑๗-๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๘ โดยในคราวการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๘ มีมติ ดังนี้

๑) เห็นชอบหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่สำหรับกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากลย่าน ๘๕๐ MHz ๑๕๐๐ MHz ๑๘๐๐ MHz ๒๑๐๐ MHz ๒๓๐๐ MHz และ ๒๖ GHz ตามที่สำนักงาน กสทช. เสนอ

๒) เห็นชอบแผนความถี่วิทยุกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล (International Mobile Telecommunications - IMT) ย่านความถี่ ๑๔๒๗ - ๑๕๑๗ เมกะเฮิร์ตซ์ และหลักการจัดทำแผนความถี่วิทยุกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล (International Mobile Telecommunications - IMT) ย่านความถี่ ๑๙๒๐ - ๑๙๘๐/๒๑๑๐ - ๒๑๗๐ เมกะเฮิร์ตซ์ และ (ร่าง) ประกาศ กสทช. เรื่อง ย่านความถี่ ๒๐๑๐ - ๒๐๒๕ เมกะเฮิร์ตซ์ และแผนความถี่วิทยุย่านความถี่ ๒๓๐๐ - ๒๔๐๐ เมกะเฮิร์ตซ์

/๓) เห็นชอบ...

- ๔ -

๓) เห็นชอบในหลักการร่างประกาศ กสทช. จำนวน ๔ ฉบับ โดยมอบหมายให้สำนักงานรับข้อคิดเห็นและข้อสังเกตจากที่ประชุมไปประกอบการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ

๓.๑) ร่างประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่สำหรับกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล ย่าน ๘๕๐ MHz ๑๕๐๐ MHz ๑๘๐๐ MHz ๒๑๐๐ MHz ๒๓๐๐ MHz และ ๒๖ GHz

๓.๒) ร่างประกาศ กสทช. เรื่อง แผนความถี่วิทยุกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล (International Mobile Telecommunications - IMT) ย่านความถี่ ๑๔๒๗ - ๑๕๑๗ เมกะเฮิรตซ์

๓.๓) ร่างประกาศ กสทช. เรื่อง แผนความถี่วิทยุกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล (International Mobile Telecommunications - IMT) ย่านความถี่ ๑๙๒๐ - ๑๙๘๐/๒๑๑๐ - ๒๑๗๐ เมกะเฮิรตซ์ และย่านความถี่ ๒๐๑๐ - ๒๐๒๕ เมกะเฮิรตซ์

๓.๔) ร่างประกาศ กสทช. เรื่อง แผนความถี่วิทยุย่านความถี่ ๒๓๐๐ - ๒๔๐๐ เมกะเฮิรตซ์

๔) เห็นชอบแนวทาง กระบวนการ และระยะเวลาในการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะต่อร่างประกาศ กสทช. ตามที่สำนักงาน กสทช. เสนอ

๔.๒ สำนักงาน กสทช. ได้เปิดรับฟังความคิดเห็นสาธารณะเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๘ จนถึงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ และได้จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นสาธารณะเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เพื่อรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๔.๓ เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๘ สภาองค์กรของผู้บริโภคได้ยื่นหนังสือต่อคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร เพื่อขอให้ตรวจสอบการประมูลคลื่นความถี่ ที่อาจเกิดการผูกขาดในอนาคต ด้วยการประมูลคลื่นความถี่ครั้งนี้เหลือผู้ให้บริการรายใหญ่เพียงสองราย รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

๔.๔ เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๘ สภาองค์กรของผู้บริโภคมีหนังสือถึง กสทช. ขอให้ชะลอดำเนินการประมูลแถบคลื่นความถี่สำหรับกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่ เพื่อทบทวนแนวทางการเปิดประมูลคลื่นความถี่ที่อาจเป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการรายใหญ่ ขณะที่ยังไม่มี ความชัดเจนสำหรับการประกอบกิจการโทรคมนาคมของ บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) ที่ใบอนุญาตคลื่นความถี่จะหมดอายุในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๘ และเสนอให้ กสทช. ศึกษาวิจัยที่เหมาะสมกับสถานการณ์สภาพตลาดและการแข่งขันในปัจจุบันให้เป็นธรรม รวมถึงจัดทำแผนแม่บทการจัดสรรคลื่นความถี่แบบระยะยาว (Spectrum Roadmap) ทรัพยากรสาธารณะและโครงสร้างพื้นฐานของเศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชน และสร้างความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ภาครัฐและความเป็นธรรมให้กับผู้ประกอบการกำหนดเงื่อนไขการประมูลที่เหมาะสมและจูงใจให้เกิดการแข่งขัน ตลอดจนมีมาตรการที่ชัดเจนในการคุ้มครองผู้บริโภคหลังการประมูล เพื่อประโยชน์ต่อประชาชน ผู้ใช้บริการและสาธารณะ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕

/๔.๕ ที่ประชุม...

- ๕ -

๔.๕ ที่ประชุม กสทช. เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๘ ได้เห็นชอบให้สำนักงาน กสทช. ศึกษาแนวทางการเปิดประมูลคลื่นความถี่สำหรับกิจการโทรคมนาคมใหม่หลังรับทราบข้อกังวลของผู้บริโภคและจะให้มีการเปิดประมูลต่อไปตามกรอบเวลาเดิมโดยไม่มีการรับความคิดเห็นของประชาชน

๔.๖ วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๘ สภาองค์กรของผู้บริโภคมีหนังสือถึง กสทช. เพื่อขอให้มีการเปิดรับฟังความคิดเห็นสาธารณะต่อผลการศึกษาแนวทางประมูลแถบคลื่นความถี่สำหรับกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่ใหม่ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๖

๔.๗ ในการประชุม กสทช. เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๘ มีมติเห็นชอบให้ สำนักงาน กสทช. นำร่าง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่กลับไปรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (ประชาพิจารณ์) อีกครั้ง ซึ่งสำนักงาน กสทช. ได้เปิดรับฟังความคิดเห็นสาธารณะครั้งที่ ๒ เพิ่มเติม เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๘ จากนั้นจะเสนอต่อ กสทช. เพื่อพิจารณาในวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๘ ก่อนประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้มีการประมูลแถบคลื่นความถี่สำหรับกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๗

๕. ผลกระทบ

๕.๑ การประมูลคลื่นความถี่จะไม่มีการแข่งขันที่แท้จริงและอาจทำให้รัฐได้รับรายได้ที่ต่ำเกินควรได้ ด้วยแนวทางการเปิดประมูลคลื่นความถี่สำหรับกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยจะนำมาประมูลพร้อมกันรวมทั้งสิ้น ๖ ย่านความถี่ คือ ย่าน ๘๕๐ MHz ๑๕๐๐ MHz ๑๘๐๐ MHz ๒๑๐๐ MHz ๒๓๐๐ MHz และ ๒๖ GHz โดยอาศัยเหตุว่า คลื่นความถี่ที่บริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด(มหาชน) หรือ NT ถือครอง คือ คลื่น ๘๕๐ MHz ๒๑๐๐ MHz และ ๒๓๐๐ MHz จะหมดอายุในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๘ จึงมีความจำเป็นต้องเปิดประมูลคลื่นความถี่พร้อมกันทั้งหมดนั้น อยู่ภายใต้สภาพตลาดโทรคมนาคมที่เหลือผู้ให้บริการรายใหญ่เพียงสองราย คือ บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด หรือ ทรู กับ บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) หรือ เอไอเอส เท่านั้นอันเกิดจากการที่ กสทช. ปลอมให้มีการรวมธุรกิจในการโทรคมนาคมที่ผ่านมา

๕.๒ การที่ กสทช. ปลอมให้มีการรวมธุรกิจในกิจการโทรคมนาคมในปี ๒๕๖๖ และ ๒๕๖๗ ทำให้ตลาดโทรคมนาคมของประเทศไทยเหลือผู้ให้บริการรายใหญ่เพียงแค่สองรายคือ บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด หรือ ทรู กับ บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) หรือ เอไอเอส แม้ กสทช. จะกำหนดเงื่อนไขหรือมาตรการเฉพาะเพื่อกำกับดูแลและคุ้มครองผู้บริโภคหลังการรวมธุรกิจ ซึ่งสภาองค์กรของผู้บริโภคได้ทำการศึกษาและจัดทำรายงานการกระทำหรือละเลยการกระทำของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) และสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ อันมีผลกระทบต่อสิทธิของผู้บริโภค จากกรณีการรวมธุรกิจในกิจการโทรคมนาคม อันเป็นการใช้อำนาจของสภาองค์กรของผู้บริโภคตามมาตรา ๑๔ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ ผลการศึกษาพบว่า การทำหน้าที่กำกับดูแลของ กสทช. ไม่มีประสิทธิภาพ โดยที่ไม่ติดตามให้มีการปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือมาตรการเฉพาะในหลายข้อจนส่งผลกระทบต่อผู้บริโภค อาทิ ข้อกำหนดเรื่องอัตราค่าบริการเฉลี่ยต้องลดลงร้อยละ ๑๒ ภายใน ๙๐ วันหลังจากรวมธุรกิจ หรือภายในวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖ การไม่ดำเนินการจัดหาที่ปรึกษาเพื่อสอบทานโครงสร้างต้นทุน โครงสร้างอัตราค่าบริการ และเพื่อกำหนดต้นทุนเฉลี่ย (Average Cost)

/และต้นทุน...

- ๖ -

และต้นทุนส่วนเพิ่ม (Marginal Cost) จึงทำให้ กสทช. และ สำนักงาน กสทช. ไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องในข้อมูลของผู้ประกอบการที่ส่งมาได้ เป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ ที่ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรไทยพ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๐ และมาตรา ๗๕ รวมถึงการไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๗ มีการปล่อยให้ผู้บริโภคถูกเอารัดเอาเปรียบจากการปกปิด ปิดบังโปรโมชั่นราคาต่ำ การเปลี่ยนโปรโมชั่นโดยอัตโนมัติ นับเป็นการไม่กำกับดูแลผู้ให้บริการให้ปฏิบัติตาม ประกาศ กสทช. เรื่อง การกำหนดและกำกับดูแลโครงสร้างอัตราค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในประเทศข้อ ๑๘ และพฤติการณ์ดังกล่าวยังเข้าข่ายการกระทำที่ฝ่าฝืนประกาศ กสทช. เรื่อง การกระทำหน้าที่ที่น่าจะเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคมโดยอาศัยการใช้เครือข่ายหรือการโฆษณาอันมีลักษณะเป็นการค้ากำไรเกินควรหรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๕ รวมถึงการปล่อยให้เกิดปัญหาคุณภาพสัญญาณลดลง เป็นการไม่กำกับดูแลผู้ให้บริการปฏิบัติตามประกาศ กสทช. เรื่อง มาตรฐานของคุณภาพการให้บริการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๖ ดังนั้น การเปิดประมูลคลื่นความถี่ภายใต้สภาพการณ์การกำกับดูแลของ กสทช. ที่ขาดประสิทธิภาพดังกล่าว จึงยิ่งส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคมากขึ้น รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๘

๕.๓ เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ศูนย์ความรู้นโยบายสาธารณะเพื่อการเปลี่ยนแปลง ๑๐๑ public policy think tank ได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลและเผยแพร่บทความ เรื่อง ผู้บริโภคช็อกซ้ำ กสทช. ชิลๆ: โลกใบของราคาโทรคมนาคมหลังควบรวม TRUE+DTAC & AIS+๓BB พบว่า ผู้บริโภคที่ใช้บริการโทรศัพท์มือถือทั้งสองค่ายมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๕.๙ หรือต้องจ่ายแพงขึ้นอย่างน้อย ๑๐๐ บาท ต่อคนต่อเดือน เมื่อพิจารณาค่าบริการต่อเลขหมายก่อน-หลังควบรวม ผ่านรายได้เฉลี่ยของบริษัทต่อผู้ใช้บริการ ๑ คน เนื่องจากแพ็คเกจราคา ๒๙๙ บาท/เดือน ที่ถูกที่สุดในปี ๒๐๒๒ หายไป ทำให้แพ็คเกจถูกที่สุดในปัจจุบันคือแพ็คเกจ ๓๙๙ บาท/เดือน ดังนั้นการเปิดประมูลคลื่นความถี่ในคราวเดียวกันทั้งหมด ๖ ย่านความถี่ในครั้งนี้ ย่อมส่งผลกระทบต่อปัญหาคุณภาพและราคาของผู้บริโภคที่จะต้องแบกรับในอนาคตอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๙

๕.๔ หลักเกณฑ์ในการประมูลคลื่นความถี่ครั้งนี้ไม่ได้กำหนดเพดานราคาค่าบริการสูงสุดเทียบกับปริมาณและคุณภาพการให้บริการที่จะเรียกเก็บและให้บริการกับผู้บริโภคและการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบโครงข่ายเสมือน หรือ MVNO (Mobile Virtual Network Operator) ให้อยู่ในเงื่อนไขการแข่งขันประมูล จึงไม่มีหลักประกันที่ชัดเจนว่าประชาชนในฐานะผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จะได้รับประโยชน์สูงสุด ในความคุ้มครองผู้บริโภคด้านคุณภาพของการให้บริการ ไม่มีหลักประกันที่ชัดเจนด้านมาตรการความปลอดภัยจากภัยอาชญากรรมทางเทคโนโลยีที่ผู้ให้บริการจะต้องจัดให้มี และไม่มีหลักประกันที่ชัดเจนในการกำกับดูแลราคาค่าบริการจากการประมูลคลื่นความถี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ซึ่งเหลือผู้ให้บริการรายใหญ่เพียงสองราย รวมถึงยังไม่มีชัดเจนต่อแนวทางในอนาคตของการบริการโทรคมนาคมเพื่อสาธารณะและความมั่นคงที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบ NT สังกัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม หลังใบอนุญาตการใช้คลื่นความถี่จะหมดอายุสัญญาลงในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๘ นี้ และยังนับเป็นการกระทำที่ขัดต่อนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่ได้แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๗ ว่า รัฐบาลจะพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล โดยกำกับดูแลให้เกิดการจัดสรรคลื่นความถี่และสิทธิในวงโคจรดาวเทียมให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาประเทศและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลที่มีคุณภาพ มั่นคง ปลอดภัย

/ครอบคลุม...

- ๗ -

ครอบคลุม เพียงพอและเข้าถึงได้ทั้งในด้านพื้นที่และราคา เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ตลอดจนสร้างระบบนิเวศเพื่อดึงดูดให้ผู้ประกอบการด้านเทคโนโลยีขนาดใหญ่ของโลก ลงทุนในอุตสาหกรรมที่จะเอื้อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ประกอบการไทยในอุตสาหกรรมดิจิทัลตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ อีกด้วย

๖. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

(ไม่มี)

๗. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

มติคณะกรรมการนโยบายสภาองค์กรของผู้บริโภค ครั้งที่ ๓/๒๕๖๘ วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๘ เห็นชอบให้จัดทำข้อเสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคมที่จะได้รับผลกระทบจากการหมดสัญญาใช้คลื่นความถี่ของบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) ต่อคณะรัฐมนตรี รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๘. ขอบกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๘.๑ พระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๔ (๑) กำหนดให้สภาองค์กรของผู้บริโภค นอกจากมีอำนาจดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ได้จัดตั้งแล้ว ในฐานะเป็นผู้แทนผู้บริโภค ให้มีอำนาจดำเนินการให้ความคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค รวมตลอดทั้งเสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคต่อคณะรัฐมนตรีหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

๘.๒ พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๒๗ ให้ กสทช. มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ ตารางกำหนดคลื่นความถี่แห่งชาติ แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ แผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม แผนความถี่วิทยุ แผนการบริหารสิทธิในการเข้าใช้ดาวเทียม และแผนเลขหมายโทรคมนาคม และดำเนินการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว แต่แผนดังกล่าวต้องสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(๒) กำหนดการจัดสรรคลื่นความถี่ระหว่างคลื่นความถี่ที่ใช้ในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการวิทยุคมนาคม และกิจการโทรคมนาคม

(๔) พิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่และเครื่องวิทยุคมนาคมในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม หรือในกิจการวิทยุคมนาคม และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาต เงื่อนไข หรือค่าธรรมเนียมการอนุญาตดังกล่าว ในการนี้ กสทช. จะมอบหมายให้สำนักงาน กสทช. เป็นผู้อนุญาตแทน กสทช. เฉพาะการอนุญาตในส่วนที่เกี่ยวกับเครื่องวิทยุคมนาคมตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ กสทช. กำหนดก็ได้

/ (๖) พิจารณา...

- ๘ -

(๖) พิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับบริการที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ รวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นธรรม และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาต เงื่อนไข หรือค่าธรรมเนียมการอนุญาตดังกล่าว

(๘) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้หรือเชื่อมต่อ และหลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดอัตราค่าใช้หรือค่าเชื่อมต่อโครงข่ายในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ทั้งในกิจการประเภทเดียวกันและระหว่างกิจการแต่ละประเภท ให้เป็นธรรมต่อผู้ใช้บริการ ผู้ให้บริการและผู้ลงทุน หรือระหว่างผู้ให้บริการโทรคมนาคม โดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ

(๑๑) กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำอันเป็นการผูกขาดหรือก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขันในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

(๑๓) คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมิให้ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบกิจการและคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวและเสรีภาพของบุคคลในการสื่อสารถึงกันโดยทางโทรคมนาคมและส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของประชาชนในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์คลื่นความถี่ที่ใช้ในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

(๒๔) ออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งอันเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของ กสทช.

มาตรา ๔๑

วรรค ๑ ผู้ใดประสงค์จะใช้คลื่นความถี่เพื่อประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคม ต้องได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ กสทช. ประกาศกำหนด โดยประกาศดังกล่าวต้องระบุกิจการที่สามารถใช้คลื่นความถี่ที่จะมีการอนุญาตนั้นประกอบกิจการได้ตามแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่วรรค ๒ กำหนดให้การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ กสทช. อาจกำหนดให้มีการอนุญาตในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น โดยแยกการอนุญาตในแต่ละระดับได้

วรรค ๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๒ การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ให้ดำเนินการโดยวิธีการประมูลคลื่นความถี่ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ กสทช. ประกาศกำหนด

วรรค ๔ คลื่นความถี่ที่ กสทช. อนุญาตให้ผู้รับใบอนุญาตใช้ตามวรรคหนึ่ง กสทช. อาจอนุญาตให้บุคคลอื่นร่วมใช้ประโยชน์ในย่านความถี่หรือช่องความถี่จากคลื่นความถี่ที่ได้อนุญาตไว้แล้วนั้นได้ แต่การอนุญาตนั้นจะต้องไม่เป็นการรบกวนการใช้ประโยชน์ของผู้ได้รับใบอนุญาตโดย กสทช. จะต้องประกาศเงื่อนไขดังกล่าวให้ทราบเป็นการทั่วไปในการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่นั้นด้วย ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และค่าธรรมเนียมในการขออนุญาตและการอนุญาตให้บุคคลอื่นร่วมใช้ประโยชน์ในย่านความถี่หรือช่องความถี่ ให้เป็นไปตามที่ กสทช. ประกาศกำหนด

๘.๓ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.๒๕๕๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๘.๔ ประกาศ กสทช. เรื่อง แผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ (พ.ศ. ๒๕๖๗) แผนแม่บทกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๓- ๒๕๖๘) ฉบับปรับปรุง และแผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๗๑)

/๘.๕ ประกาศ...

๘.๕ ประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม

๙. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ/คณะกรรมการเจ้าของเรื่อง

๙.๑ ให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมที่มีพันธกิจในการพัฒนา บริหารจัดการโครงข่ายสื่อสารโทรคมนาคมของประเทศและกำกับดูแลบริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด(มหาชน) หรือ NT เร่งประสานการดำเนินงานกับสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติเพื่อให้มีการดำเนินการดังนี้

๑) ให้มีการกำหนดข้อเสนอเพดานราคาค่าบริการสูงสุดเทียบกับปริมาณและคุณภาพการให้บริการที่จะเรียกเก็บและให้บริการกับผู้บริโภคและการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบโครงข่ายเสมือน หรือ MVNO (Mobile Virtual Network Operator) ให้อยู่ในเงื่อนไขการแข่งขันประมูลด้วย

๒) ให้มีการกำหนดเงื่อนไขการอนุญาตให้ บริษัท NT , MVNO หรือบุคคลอื่นได้ร่วมใช้ประโยชน์ในย่านความถี่หรือช่องความถี่จากคลื่นความถี่ที่ได้อนุญาตไว้แล้วนั้นได้ภายใต้อัตราค่าบริการที่เป็นธรรม โดยกำหนดระยะเวลาดำเนินการที่ชัดเจนและมีบทกำหนดโทษหากไม่สามารถดำเนินการได้

๓) ให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเร่งจัดเวทีประชุมระหว่างผู้แทนผู้บริโภค กสทช. บริษัท NT ผู้ให้บริการ ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบโครงข่ายเสมือน (Mobile Virtual Network Operator: MVNO) และผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนรองรับผลกระทบของผู้บริโภคจากการหมดสัญญาของบริษัท NT

๙.๒ ขอให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมมีการพิจารณาแนวทางการสนับสนุนให้บริษัท NT สามารถเข้าถึงการใช้คลื่นความถี่ของ กสทช. ได้อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เป็นบริการของภาครัฐในการบริการเพื่อประโยชน์สาธารณะ ความมั่นคง ความปลอดภัย เป็นเครื่องมือคัดกรอง แจ้งเตือนภัยจากภัยต่างๆ ทั้งภัยจากธรรมชาติ รวมทั้งภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นางสาวบุญยืน ศิริธรรม)

ประธานสภาองค์กรของผู้บริโภค

สำนักงานสภาองค์กรของผู้บริโภค

ฝ่ายนโยบายและนวัตกรรม

นางสาวสุจิตรา สมปาน โทร. ๐๙ ๘๖๕๑ ๓๖๙๔

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ Sujitra.s@tcc.or.th